

מדינת ישראל

משרד החינוך

ראמ"ה

הרשות הארצית

למידה והערכה בחינוך

מנהל החינוך הדתי

מבחן פנימי בתושבע"פ לכיתה ו

שם התלמיד/ה:

הכיתה:

135-TOSH-018-6-SOF-pnimi

135

תלמידים יקרים,

לפניכם מבחן בתושבע"פ.

במבחן שלושה חלקים:

חלק א – דינים: עליכם לענות על השאלות בחלק זה.

חלק ב – גמרא וחלק ג – משנה: עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד לפי הנחיית המורה.

קראו את ההוראות בעיון וענו על השאלות בתשומת לב.

לרשותכם 90 דקות, אך אם תזדקקו לזמן נוסף בקשו מהמורה.

בהצלחה!

חלק א דינים

1. לפניכם משפטים הקשורים לימי הסליחות.

סמנו ✓ ליד שלושת המשפטים הנכונים.

- (1) _____ מותר לומר סליחות הכתובות בארמית גם ביחיד.
(2) _____ מותר לומר י"ג מידות בטעמי קריאה בתורה גם ביחיד.
(3) _____ אדם צריך לומר י"ג מידות כשהוא עומד.
(4) _____ בני קהילות ספרד מתחילים לומר סליחות בראש חודש אלול.
(5) _____ בני קהילות אשכנז מתחילים לתקוע בשופר בשבוע האחרון של חודש אלול.

2. במסגרת שלפניכם הלכה מהלכות יום הכיפורים:

"בן אחת עשרה שנה שלמות, בין זכר בין נקבה, מתענים ומשלימים מדברי סופרים כדי לחנכם במצוות. ויש אומרים שאין צריך להשלים מדרבנן כלל..." (סימן קו, ט)

ענו על סעיפים א, ב לפי הלכה זו.

א. העתיקו את מילת הטעם שבהלכה זו.

ב. הקיפו את המילים בהלכה שבמסגרת, המציינות שיש בה מחלוקת.

3. המצווה לשבת בסוכה היא "מצוות עשה שהזמן גרמא".

כתבו בלשונכם מה היא "מצוות עשה שהזמן גרמא".

4. אדם לא בירך ברכת "שהחיינו" בקידוש של ליל סוכות.

עד מתי מותר לו לברך ברכת "שהחיינו"?

1 עד שייטול ידיים.

2 עד שתסתיים הסעודה.

3 עד למחרת בבוקר.

4 עד שיסתיימו ימי החג.

5. לפניכם הלכה מהלכות סוכה, שבה מקרה, שני דינים וטעם:

"ומי נְשָׁבּוּ לוֹ הַנְּרוֹת בְּסוּכָה בַּלַּיִל שַׁבַּת,

הרי הוא מצטער ופטור מן הסוכה, ואינו חייב ללכת לסוכת חברו." (סימן קט, יד)

הקיפו את שני הדינים שבהלכה זו.

6. לפניכם משפטים העוסקים בהלכות חנוכה.

סמנו נכון או לא נכון ליד כל משפט לפי ההלכה.

א. נשים חייבות להדליק נרות חנוכה. נכון / לא נכון

ב. מי שמדליק נרות חנוכה, מותר לו לתת לילדיו שהגיעו לגיל חינוך להדליק חלק מהנרות. נכון / לא נכון

ג. מצווה לאכול לפחות סעודה אחת בכל יום בחנוכה. נכון / לא נכון

7. בהלכות שבת כתוב:

'ואם טעה ולא אמר "אתה חוננתנו", וכבר הזכיר שם ה' שבסיום ברכת אתה חונן, משלים תפילתו...' (סימן עד, א)

מה הפירוש של "משלים תפילתו" בהלכה זו?

1 חוזר להתחלת התפילה.

2 חוזר לברכת "אתה חונן".

3 ממשיך להתפלל כרגיל.

4 ישלים בתפילה הבאה.

8. אדם לא הבדיל במוצאי שבת.

מה עליו לעשות?

1 עליו להשלים את ההבדלה רק עד יום ראשון.

2 עליו להשלים את הברכות על הנר והבשמים רק עד יום שני.

3 עליו להשלים את ברכות היין ואת ברכות המבדיל רק עד יום שלישי.

4 עליו להשלים את ההבדלה עד שבת הבאה.

9. לפניכם כמה מלאכות של "קורע ותופר" בשבת.

סמנו מותר או אסור ליד כל מלאכה.

א. להשתמש בסיכת ביטחון. מותר / אסור

ב. להפריד דפי ספר שנדבקו זה לזה. מותר / אסור

ג. לפרוס בגד. מותר / אסור

10. מה דין טְלָטוּל "כלי שמלאכתו לאיסור" בשבת?
סמנו ✓ ליד שני המשפטים הנכונים.

- (1) _____ מותר לטלטלו אם הוא יקר ערך.
(2) _____ מותר לטלטלו לצורך גופו.
(3) _____ מותר לטלטלו לצורך שמירתו.
(4) _____ מותר לטלטלו לצורך מקומו.
(5) _____ מותר לטלטלו אם הוא קל.

11. אדם אינו זוכר אם אמר "מוריד הטל" או "מוריד הגשם" בתפילתו בעונת הקיץ.
בחרו את מספר הימים המתאים להשלים את החסר במשפט זה:
אם עברו _____ ימים מאז התחילו לומר "מוריד הטל", אינו צריך לחזור.

- 1 שבעה
2 עשרה
3 חמישה־עשר
4 שלושים

12. לפניכם הלכה מהלכות תפילת מוסף, שבה מקרה, דין וטעם:
"... ואם התפלל מוסף אחר שבע שעות... יצא ידי חובתו שזמנה בדיעבד כל היום." (סימן סה, י)
הקיפו את המילה הראשונה בטעם.

13. אדם הזיק לרכוש חברו, ולאחר זמן־מה שילם לו בגלל הנזק. לפי הלכות תשובה, מה עליו לעשות נוסף על התשלום כדי שיתכפר העוון?
סמנו ✓ ליד שני המשפטים הנכונים.

(1) _____ עליו להחליט שלא יחטא שוב.

(2) _____ עליו לטבול במקווה.

(3) _____ עליו לתת צדקה.

(4) _____ עליו להתוודות על החטא.

(5) _____ עליו לפצות את חברו במתנה.

14. לפניכם רשימת מועדים.

סמנו ✓ ליד שלושה מועדים שאסור לעשות בהם מלאכה.

(1) _____ חג ראשון של סוכות

(2) _____ חנוכה

(3) _____ פורים

(4) _____ שביעי של פסח

(5) _____ שבועות

15. במסגרת שלפניכם הלכה מהלכות עירוב תבשילין:

"גזרו חכמים שלא יבשל אדם ביום-טוב שחל להיות בערב שבת לצורך שבת..." (סימן צד, א)

ענו על סעיפים א, ב לפי הלכה זו.

א. השלימו את החסר במשפט זה:

האיסור לבשל ביום-טוב שחל בערב שבת הוא איסור _____
דאורייתא / דרבנן

ב. **הקיפו** את המילה או את המילים בהלכה **שבמסגרת**, שלפיהן קבעתם את התשובה בסעיף א.

16. לפניכם הלכה מהלכות עירוב תבשילין:

"נאכל העירוב או שאבד קודם שבישל לשבת, אינו יכול לבשל אלא אם כן נשתייר ממנו כזית." (סימן צד, ד)

באיזה מקרה אדם יכול לבשל לשבת לפי הלכה זו?
כתבו זאת **בלשונכם**.

חלק ב גמרא

שימו לב!

חלק ב עוסק בגמרא וחלק ג במשנה.
עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד
לפי הנחיית המורה.

17. במשנה כתוב:

"... כל שיש בו שינוי חייב להכריז..."

מדוע חייבים להכריז במקרה זה?

18. בגמרא כתוב על דברי רבי יצחק: "... אי דרך נפילה אפילו טובא נמי..."

לפי הכתוב, רבי יצחק –

1 מתרץ תירוץ.

2 מקשה קושיה.

3 מסביר מחלוקת.

4 מביא נימוק.

19. מה הכרעת הגמרא במקרה שהעלה רבי ירמיה – "קביים בשמונה אמות"?

1 חייב להכריז.

2 פטור.

3 תיקו.

4 הרי אלו שלו.

20. איזו אבדה **מותר** למוצא לקחת?

- 1 כריכות ברשות היחיד
- 2 כיכר ובתוכו מעות
- 3 עיגול ובתוכו חרס
- 4 מעות מפוזרות

21. רבי ירמיה התלבט בשאלה אם המוצא קב שומשמין בארבע אמות חייב להחזיר.

מה מיוחד בקב שומשמין בהשוואה לפרות אחרים?

סמנו ✓ ליד **שני** המשפטים **שנכון** להגיד על קב שומשמין לפי רבי ירמיה.

(1) _____ הם קלים.

(2) _____ טעמם משובח.

(3) _____ יש בהם סימן.

(4) _____ הם חשובים.

(5) _____ טרחה רבה היא לקבץ אותם.

22. במשנה כתוב:

"מצא גיזי צמר הלקוחין ממדינתן הרי אלו שלו."

מדוע גיזי הצמר הן של המוצא?

1 כי אין בהן סימן מיוחד.

2 כי אין הן חשובות.

3 כי הן יקרות.

4 כי הן כבדות.

23. בגמרא כתוב:

"... בשלמא גזלן וירדן דקא חזי להו ומיאש, אלא גנב מי קא חזי ליה דמיאש? תרגמה

רב פפא: בלסטים מזוין..."

מה רב פפא מסביר במשפט זה?

1 מי מצא.

2 מי איבד.

3 מי הוא גנב.

4 מי הוא גזלן.

24. אדם מצא קורות, עצים ואבנים ששטף הנהר.

מה הדין אם הבעלים יכול להציל אותם על ידי הדקדק, אך אינו רודף אחריהם?

1 הרי אלו שלו.

2 חייב להחזיר.

3 מה שנטל נטל.

4 מה שנתן נתן.

25. במסגרת שלפניכם ברייתא שבה מצוטט פסוק מן התורה:

מנין לאבידה ששטפה נהר שהיא מותרת דכתיב וכן תעשה לחמורו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבידת אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה מי שאבודה הימנו ומצויה אצל כל אדם יצאתה זו שאבודה ממנו ואינה מצויה אצל כל אדם...

מצאו את הפסוק שבתוך הברייתא וענו על סעיפים א, ב.

א. הקיפו את המילה הראשונה בפסוק.

ב. הקיפו את המילה האחרונה בפסוק.

26. מי מהחכמים ברשימה שלפניכם הוא תנא?

- 1 רבי ירמיה
- 2 רבי יהודה
- 3 רבא
- 4 אביי

27. בטבלה שלפניכם כתובות מילים בארמית, לשון הגמרא.

ליד כל מילה בארמית כתבו את הפירוש שלה בעברית.

היעזרו במילים שבמסגרת שמתחת לטבלה.

	המילים בארמית	הפירוש בעברית
א.	היכי דמי	
ב.	טובא	
ג.	דְלָמָא	

אולי	פחות	יותר	במה מדובר	שם	בוא ושמע
------	------	------	-----------	----	----------

עיינו בדף הגמרא שבעמוד 18 וענו על שאלות 28 – 32.

28. מי הוא המתייחס לפי הביטוי "יאוש שלא מדעת"?

- 1 העני
- 2 השומר
- 3 המוצא
- 4 המאבד

29. לדברי מר עוקבא בר חמא, פרות מפוזרין במכנשתא דבי דרי הרי אלו שלו כי זו אבדה מדעת.

א. הקיפו את המילים **בפירוש רש"י** בדף הגמרא שבעמוד 18, שבהן רש"י מסביר מדוע זו אבדה מדעת.

ב. הסבירו **בלשונכם** מדוע, לפי רש"י, זו אבדה מדעת.

30. הגמרא שואלת: "תא שמע עיגולי דבילה וככרות של נחתום הרי אלו שלו אמאי והא לא ידע דנפל מיניה..."

בדף הגמרא שבעמוד 18 מובאת התשובה לשאלה זו.
מצאו את התשובה בדף הגמרא שבעמוד 18 והקיפו אותה.

31. בגמרא כתוב:

"המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו..."

בגמרא הובאה ברייתא זו כדי להקשות על –

1 אביי.

2 רבא.

3 רבי יהודה.

4 רבי יצחק.

32. בגמרא כתוב:

"אמר רבי אבהו שאני זית הואיל וחזותו מוכיח עליו..."

בציטוט זה רבי אבהו –

1 מקשה קושיה.

2 מתרץ קושיה.

3 מביא ראיה.

4 דוחה תירוץ.

חלק ג משנה

שימו לב!

חלק ב עוסק בגמרא וחלק ג במשנה.
עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד
לפי הנחיית המורה.

33. במסכת פסחים א, א כתוב:

"אור לארבעה עשר, בודקין את החמץ לאור הנר."

מה הפירוש של "אור לארבעה עשר"?

- 1 בלילה שלפני ארבעה עשר
- 2 בזריחת השמש של ארבעה עשר
- 3 אחרי תפילת שחרית של ארבעה עשר
- 4 לפני השקיעה של ארבעה עשר

34. לפניכם שאלה וגם תשובה ממסכת פסחים א, א:

"ולמה אמרו שתי שורות במרתף מקום שמכניסין בו חמץ."

הקיפו את המילה האחרונה בשאלה.

35. במסכת פסחים א, ב כתוב:

"אין חוששין שמא גררה חולדה מבית לבית וממקום למקום דאם כן מחצר לחצר ומעיר

לעיר אין לדבר סוף."

הקיפו את המילה הראשונה בטעם.

36. במסכת פסחים א, ג כתוב:

"וחכמים אומרים:

לא בדק אור ארבעה עשר, יבדוק בארבעה עשר.

לא בדק בארבעה עשר, יבדוק בתוך המועד.

לא בדק בתוך המועד, יבדוק לאחר המועד."

לפי חכמים, מתי צריך לבדוק חמץ **לכתחילה**?

1 בתוך המועד

2 אחרי המועד

3 אור לארבעה עשר

4 בבוקר ארבעה עשר

37. במסכת פסחים י, א כתוב:

"ואפילו עני שבישראל לא יאכל עד שיסב. ולא יפחתו **לו** מארבעה כוסות של יין, ואפילו

מן התמחוי."

למי הכוונה במילה **לו** במשנה זו? _____

38. במסכת פסחים י, ד כתוב:

"... ודורש... עד שיגמור כל הפרשה כולה."

לאיזו פרשה מתכוונים?

1 החודש הזה לכם

2 ארמי אובד אבי

3 שירת הים

4 קריאת שמע

39. במסכת פסחים י, ה כתוב:

"רבן גמליאל היה אומר: כל שלא אמר שלושה דברים אלו בפסח, לא יצא ידי חובתו, ואלו הן..."

סמנו ✓ ליד שלושת הדברים שרבן גמליאל מתכוון אליהם.

(1) _____ מצה

(2) _____ הגדה

(3) _____ מרור

(4) _____ פסח

(5) _____ הלל

40. במסכת פסחים י, ז כתוב:

"מזוגו לו כוס שלישי מברך על מזונו
רביעי גומר עליו את ההלל ואומר עליו ברכת השיר."

ענו על סעיפים א, ב לפי משנה זו.

א. כתבו מילים בקו שבציטוט כדי שהמשנה תהיה ברורה יותר.

ב. העתיקו מן המשנה שבמסגרת את שני הדינים הקשורים ל"רביעי".

1. _____

2. _____

41. במסכת בבא קמא ו, א כתוב:

"הכונס צאן לדיר ונעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה פטור לא נעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה חייב."

במשנה זו שני מקרים. העתיקו רק את **המקרה השני**.

42. במסכת בבא קמא ו, ב כתוב:

"נפלה לגינה ונהנית, משלמת מה שנהנית."

אם נפלה הבהמה לגינה, מדוע הבעלים משלם רק תמורת מה שהבהמה נהנית?

1 כי היא נפלה שלא בכוונה.

2 כי היא לא הספיקה לאכול הרבה.

3 כי היא נפצעה בגלל הנפילה לגינה.

4 כי היא אינה נהנית מהאכילה.

43. במסכת בבא קמא ו, ג כתוב:

"המגדיש בתוך שדה של חברו שלא ברשות ואכלתן בהמתו של בעל השדה פטור ואם הוזקה בהן בעל הגדיש חייב ואם הגדיש ברשות בעל השדה חייב."

מי **חייב** במקרה **האחרון** שבמשנה זו?

44. במסכת בבא קמא ו, ד כתוב:

"אחד הביא את האור ואחד הביא את העצים, המביא את העצים חייב.

אחד הביא את העצים ואחד הביא את האור, המביא את האור חייב."

איזה כלל אפשר לקבוע לפי משנה זו?

1 המביא את האש תמיד חייב.

2 המביא את העצים תמיד חייב.

3 המביא ראשון תמיד חייב.

4 המביא אחרון תמיד חייב.

45. במסכת בבא קמא ו, ד כתוב:

"רבי שמעון אומר: שלם ישלם המבעיר את הבערה הכל לפי הדלקה."

בדברי רבי שמעון יש פסוק ודין.

הקיפו את המילה האחרונה בפסוק.

46. במסכת בבא קמא ו, ד כתוב על נזקי אש:

"עברה גדר שהוא גבוה ארבע אמות, או דרך הרבים, או נהר פטור."

מדוע המבעיר את האש פטור בכל המקרים האלה?

47. במסכת בבא קמא ח, א כתוב:

”שָׁבֶת, רואין אותו כאילו הוא שומר קישואין שכבר נתן לו דמי ידו ודמי רגלו.”

הקיפו את המילה האחרונה בדין.

48. לפניכם משפטים העוסקים בחכמי המשנה.

סמנו נכון או לא נכון ליד כל משפט.

- א. הלל היה תלמידו של רבי עקיבא. נכון / לא נכון
- ב. רבי יהודה גר באושא בגליל. נכון / לא נכון
- ג. תלמידי רבי עקיבא מתו כי לא עסקו בתורה. נכון / לא נכון

49. בטבלה שלפניכם כתובות מילים בלשון המשנה.

ליד כל מילה מהמשנה כתבו את המילה המתאימה לה בלשון ימינו.

היעזרו במילים שבמסגרת שמתחת לטבלה.

המילים במשנה	המילה בלשון ימינו
א. פְּקָח	
ב. לְסָטִים	
ג. עַל שׁוֹם	

שודדים	בניגוד	חכם בתורה	בגלל	שומרים	נבון
--------	--------	-----------	------	--------	------

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

135-TOSH-018-6-SOF-pnimi

135

135-06-06-01-01-017-018-02

מבחן פנימי 135 בתושבע"פ לכיתה ו

